

I.O.2

SUSTAINABLE SERVICE IN DS

*Sustainable
Service in DS*

PHILOSOPHICAL AND THEORETICAL UNDERPINNING

A TRAINING GUIDE FOR ALL

NAPRIJED	3
1. ŠTO JE ODRŽIVA USLUGA U DS	4
2. ŠTO JE DNEVNI RED UJEDINJENIH NARODA 2030?	5
2.1. Agenda UN-a 2030: Glavni koncepti i presedani	5
2.2. Agenda UN-a 2030: Dimenzije i utjecaji	7
2.3. Agenda UN-a 2030: Invaliditet	9
3. CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA JEDAN PO JEDAN	12
CILJ 1: NEMA SIROMAŠTVA	12
CILJ 2: NEMA GLADI	13
CILJ 3: DOBRO ZDRAVLJE I DOBROBIT POJEDINCA	14
CILJ 4: KVALITETNO OBRAZOVANJE	16
CILJ 5: RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	17
CILJ 6: ČISTA VODA I SANITACIJA	18
CILJ 7: PRISTUPAČNA I ČISTA ENERGIJA	19
CILJ 8: DOSTOJAN RAD I EKONOMSKI RAST	21
CILJ 9: INDUSTRIJA, INOVACIJA I INFRASTRUKTURA	22
CILJ 10: SMANJENJE NEJEDNAKOSTI	23
CILJ 11: ODRŽIVI GRADOVI I ZAJEDNICE	24
CILJ 12: ODGOVORNA POTROŠNJA I PROIZVODNJA	26
CILJ 13: KLIMATSKO DJELOVANJE	27
CILJ 14: ŽIVOT ISPOD VODE	28
CILJ 15: ŽIVOT NA KOPNU	30
CILJ 16: MIR, PRAVDA I JAKE INSTITUCIJE	31
CILJ 17: PARTNERSTVO	32
4. ŠTO JE METODOLOGIJA DRUŠTVENO KORISNOG UČENJA	33
4.1. Koja je nastavna metoda društveno korisnog učenja?	34
4.2. Što je tečaj društveno korisnog učenja učenja?	35
4.3. Koja je razlika između rada u zajednici i učenja u službi?	36
4.4. Koje su prednosti društveno korisnog učenja?	37
5. REFERENCE	37

Cilj ovog vodiča nije striktno propisan ni na koji način, već je cilj dati prijedloge koje treneri mogu odabrati i prilagoditi kako bi odgovarali konkretnom kontekstu učenja.

NAPRIJED

Ovaj Vodič obuke ima za cilj pružiti smjernice i prijedloge koje treneri mogu odabrati i prilagoditi kako bi odgovarali konkretnim kontekstima učenja za osobe s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama.

Ovaj vodič obuke osmišljen je:

- pomoći osobama s Downovim sindromom da razviju i održe kompetencije povezane s održivim razvojem i,
- osnažiti svoje trenere i podupiratelje kako bi doprinijeli postizanju ambiciozne Agende 2030. i njezinih ciljeva održivog razvoja (SDG).

Agenda 2030. poziva čovječanstvo da ostvari svih 17 SDG-a, ali za uključivanje osoba s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama kao aktivnih aktera promjena potreban je inkluzivni program obuke u kojem sudjeluju zajedno sa profesionalcima, podupirateljima, stručnjacima u SDG-ovima te članovima zajednica kojima pripadaju.

Svi moramo naučiti više o održivom razvoju kako bismo stekli nove kompetencije, vrijednosti i stavove koji nam pomažu promijeniti stil života i transformirati način razmišljanja i djelovanja kako bismo doveli do društava koja su održiva i koja podupiru uključivanje. .

Obrazovanje je eksplicitno formulirano kao samostalan cilj (SDG 4) samo po sebi i sredstvo za postizanje svih ostalih SDG-a postajući ključni čimbenik održivog razvoja.

Ova publikacija predlaže ciljeve učenja, metodologije i resurse za rad na postizanju posebnog obrazovanja za SGD kod osoba s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama.

Ovaj Vodič za osposobljavanje razvijen je kao intelektualni rezultat unutar europskog projekta Erasmus+ „UKLJUČIVANJE OSOBA S DOWNOVIM SINDROMOM U IMPLEMENTACIJU CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA KROZ DRUŠTVENO KORISNO UČENJE”, akronim projekta: **ODRŽIVI-SERVISI-KOD-DS** ”.

Ova publikacija koristi jednakim doprinosima svih 8 partnera iz 5 europskih zemalja, a to su: ASOCIATIA LANGDON DOWN OLTENIA CENTRUL EDUCATIONAL TEODORA, ALDO-CET Bailesti, Rumunjska kao voditelj projekta, u partnerstvu s četiri nevladine organizacije koje rade na području Downovog sindroma: ASOCIATIA DOWN PLUS Bukurešt, Rumunjska; FUNDACIÓN ASINDOWN Valencia, Španjolska, FEDERACAO NACIONAL DE COOPERATIVAS DE SOLIDARIEDADE SOCIAL COOPERATIVA FCRL FENACERCI Lisbon, Portugal, i HRVATSKA UDRUGA RADNIH TERAPEUTA HURT Zagreb, Hrvatska; SVEUČILIŠTE U RIJECI, FILOZOFSKI FAKULTET U RIJECI Hrvatska kao stručnjak za uslužno učenje; COORDINA ORGANIZACIÓN DE EMPRESAS Y RECURSOS HUMANOS, SL Valencia, Španjolska kao stručnjak za ciljeve održivog razvoja; i INSTITUT ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA LARISSA, Grčka kao stručnjak za razvoj ICT alata prilagođenih osobama s invaliditetom.

Hvala autorima, uživajte u putovanju SDG-a!

OdgovorProslijedi

1. ŠTO JE ODRŽIVO UČENJE KOD DOWNOVOG SINDROMA?

Downov sindrom je kromosomski poremećaj koji se javlja u stopi od 1 na 600/1000 rođenih. Svjetska populacija ljudi s Downovim sindromom je preko 6 milijuna. Utječe na zdravstveno stanje i kognitivni razvoj ovih ljudi. Za osobe s Downovim sindromom cjeloživotno učenje nije samo učenje novih vještina ili stručno osposobljavanje; radi se o uključivanju u društvo, prema članku 3. “Konvencije o pravima osoba s invaliditetom”.

Prema izvješću “Ostvarivanje ciljeva održivog razvoja od strane, za i s osobama s invaliditetom” (UN, 2018.), “osobe s invaliditetom još uvijek nisu dovoljno uključene u provedbu SDG-a u kojima se održivi razvoj za sve može postići samo ako su osobe s intelektualnim teškoćama podjednako uključene i kao pružatelji i kao korisnici”. Uspjeh Agende 2030. zahtijeva participativan i uključiv pristup koji obuhvaća sve dionike, pa tako i osobe s intelektualnim teškoćama.

Društveno korisno učenje je nastavna metoda kojom se znanja i vještine koje su polaznici stekli tijekom studiranja primjenjuju na razvoj projekta. Taj se projekt bavi konkretnim društveno-odgovornim ciljem utemeljenim na stvarnim potrebama i problemima.

“ODRŽIVI-SERVIS-IN-DS” pokrenut je s glavnim ciljem povećanja kompetencija osoba s Downovim sindromom i njihove podrške u provedbi SDG-a, kroz Društveno korisno učenje, uz povećanje njihove društvene uključenosti.

Specifični ciljevi:

1. Učiniti osobe s Downovim sindromom aktivnim akterima u provedbi SDG-a, bez da su uključeni isključivo kao korisnici.
2. Povećati angažman osoba s Downovim sindromom s njihovim lokalnim zajednicama, socijalnu uključenost i vidljivost kao korisnih i sposobnih članova civilnog društva.
3. Prenijeti znanje i alate na podršku osobama s Downovim sindromom kako se uključiti u SDG i surađivati s njima.

Ojačati suradnju između organizacija koje rade za i s osobama s Downovim sindromom i drugih društvenih dionika u cilju zajedničkog rješavanja problema koji utječu na lokalne zajednice.

Ova publikacija pruža korisne informacije o pristupu obrazovanju za SDG, primjere predložaka za učenje i skup od sedam aktivnosti osposobljavanja osmišljenih za obuku osoba s Downovim sindromom i njihove podrške kako razviti projekte SDG-a u svojim zajednicama. Predlaže se korištenje metodologije Društveno korisnog učenja za povećanje kompetencija kroz aktivnosti “učenja kroz rad”.

2. ŠTO JE DNEVNI RED UJEDINJENIH NARODA 2030?

2.1. Agenda UN-a 2030: Glavni koncepti i presedani

Dana 25. rujna 2015., 193 države članice UJEDINJENIH NARODA (UN) odobrile su Agendu za održivi razvoj do 2030. , ambiciozni plan koji ima za cilj postizanje prosperiteta koji poštuje planet i njegove stanovnike.

Ova se agenda sastoji od 17 ciljeva održivog razvoja (SDG-a), kao što možete vidjeti na donjoj slici, dalje raščlanjenih na 169 ciljeva, koji se trebaju ispuniti do 2030. s namjerom da "nitko ne ostane iza".

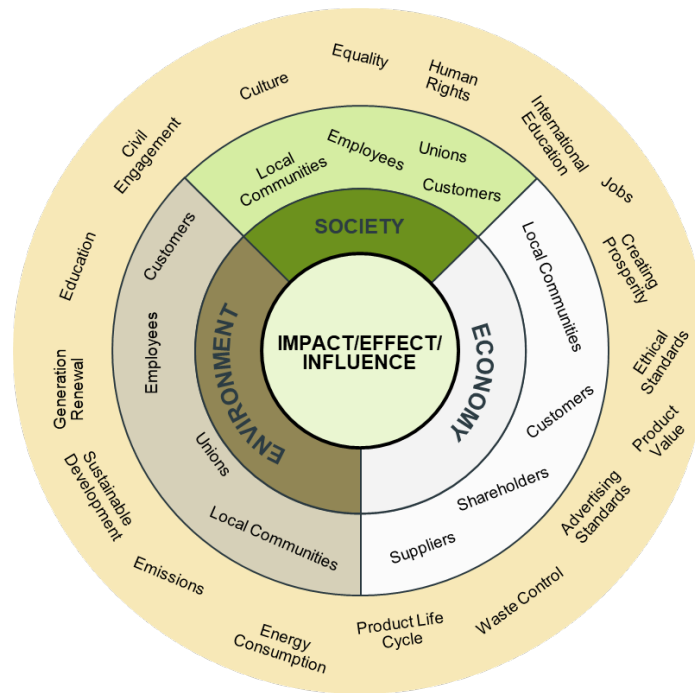
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

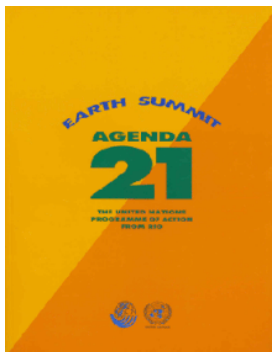
Agenda UN-a 2030 i njezini SGD temelje se na konceptu **održivosti** koji se, po definiciji, odnosi na zadovoljenje trenutnih potreba bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje svoje, jamčeći ravnotežu između gospodarskog rasta, brige za okoliš i društvenih dobiti. Iz tog koncepta rođena je ideja **održivog razvoja** , kao onog načina napretka koji održava tu delikatnu ravnotežu danas, ne ugrožavajući sutrašnje resurse.

Ključno pitanje u ideji održivog razvoja je da se temelji na upravljanju **utjecajima ili učincima** koje naše radnje, na različitim razinama, imaju ili generiraju na društvu. Stoga je koncept utjecaja ključan; svi trebali biti svjesni kakvi su njihovi utjecaji u ekološkom, društvenom i gospodarskom stupu.

Još jedno ključno pitanje unutar ideje održivog razvoja je koncept **dionika** definiran kao svaka *skupina ili pojedinac koji može utjecati ili je pod utjecajem ciljeva organizacije* . Stoga i svaki pojedinac i svaka organizacija kao utječu, negativno ili pozitivno, u ekonomskom, ekološkom i socijalnom smislu na svoje dionike (klijente, dobavljače, društvo, zaposlenike, lokalne zajednice, itd.).

Agenda 2030. ima niz presedana.

Prvi je bio Samit Ujedinjenih naroda o Zemlji 1992. – Konferencija u Río de Janeiru gdje je pokrenuta Agenda 21, Agenda Ujedinjenih naroda za djelovanje . Ovaj plan bio je sveobuhvatan plan djelovanja koji treba poduzeti na globalnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini od strane organizacija sustava Ujedinjenih naroda, vlada i glavnih skupina u svakom području u kojem postoje ljudski utjecaji na okoliš.

Agendu 21 usvojilo je više od 178 vlada na Konferenciji Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju (UNCED) održanoj u Rio de Janeiru, Brazil, od 3. do 14. lipnja 1992. Komisija za održivi razvoj (CSD) osnovana je u

Povjerenstvo za održivi razvoj (CSD) osnovano je u prosincu 1992. kako bi se osiguralo učinkovito praćenje UNCED-a, praćenje i izvješćivanje o provedbi sporazuma na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.

Drugi, čiji je nastavak Agenda 2030., bili su **Milenijski ciljevi razvoja UN-a (2000.-2015.)** koji su u svoje vrijeme bili prvi međunarodni konsenzus o suočavanju s globalnim problemima kao

što su iskorjenjivanje ekstremnog siromaštva i gladi, te promicanje poboljšanja pristupa obrazovanju.

Iako ciljevi Milenijskih razvojnih ciljeva nisu u potpunosti postignuti, oni su ipak pružili osnovu za značajan napredak koji je 2015. proširen kroz Agendu 2030. i njezine SDG-ove.

2.2. Agenda UN-a 2030: dimenzije i utjecaji

Agenda 2030 temelji se na pet dimenzija, također poznatih kao

5P:

- **Ljudi** . Zaustaviti siromaštvo i glad, u svim njihovim oblicima i dimenzijama, te osigurati da sva ljudska bića mogu ispuniti svoj potencijal u dostojanstvu i jednakosti te zdravom okolišu.
- **Planeta** . Za zaštitu planeta od degradacije, uključujući održivu potrošnju i proizvodnju, održivo upravljanje prirodnim resursima i poduzimanje hitnih mjera protiv klimatskih promjena.
- **Prosperitet** . Osigurati da sva ljudska bića mogu uživati u prosperitetnim i ispunjenim životima te da se ekonomski, društveni i tehnološki napredak odvija u skladu s prirodom.
- **Mir** . Poticati mirna, pravedna i uključiva društva koja su oslobođena straha i nasilja.
- **Partnerstvo** . Mobilizirati sredstva potrebna za provedbu Agende 2030. kroz partnerstvo utemeljeno na duhu solidarnosti i usmjereno, posebice, na potrebe najranjivijih.

Svrha Agende 2030 i njezinih SDG-a je proizvesti pozitivne učinke u 3 stupa: gospodarstvo, društvo i okoliš.

- **Gospodarstvo** . Podržani prosperitetnim okruženjem i društvom, SDG-ovi su s ekonomske točke gledišta usmjereni na industriju, inovacije i infrastrukturu, smanjenje nejednakosti, odgovornu potrošnju i proizvodnju; dostojanstven rad i rast odvojen od uništavanja okoliša. Stoga su glavni SDG-ovi povezani s gospodarskim stupom: k and growth disassociated from environmental deterioration. Therefore, the main SDGs related with the economic pillar are:

- **Okoliš** . Zdrav okoliš je bitno polazište za promicanje socijalne pravde i gospodarskog razvoja. Ako ne ispunimo ciljeve u pogledu čiste vode i sanitacije, morskog života, života

na kopnu i klimatskog djelovanja, nikada nećemo postići druge više ciljeve. Stoga su glavni SDG-ovi povezani s ekološkim stupom:

- **Društvo.** Društveni razvoj je nemoguć ako se šteti okolišu, a prirodni resursi postaju

oskudni. Stoga, SDG-ovi povezani s čistom energijom, iskorjenjivanjem siromaštva i gladi, mirom i pravdom, održivim gradovima, obrazovanjem, jednakošću spolova i zdravstvom, služe kao temelj za ciljeve koji su financijske prirode. Upravo zato su glavni SDG-ovi povezani sa socijalnim stupom:

2.3. Agenda UN-a 2030: invaliditet

UN-ova agenda za održivi razvoj 2030. obvezuje se da "nitkoga ne ostavljamo iza" u ambicioznom planu djelovanja međunarodne zajednice prema mirnom i prosperitetnom svijetu, gdje se dostojanstvo pojedinaca i jednakost među svima primjenjuje kao temeljno načelo. S ove točke gledišta UN-a, ključno je osigurati puno i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim sferama društva i stvoriti povoljno okruženje od strane, za i s osobama s invaliditetom, u skladu s [Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom](#). [Osobe s invaliditetom \(CRPD\) | Omogućili Ujedinjeni narodi.](#)

Ujedinjeni narodi su 2018. pokrenuli prvo vodeće izvješće UN-a o invaliditetu i ciljevima održivog razvoja pod nazivom [Izvješće UN-a o invalidnosti i razvoju – Ostvarivanje SDG-a od strane, za i s osobama s invaliditetom | DISD](#). Izvješće pokazuje da su osobe s invaliditetom u nepovoljnijem položaju u pogledu većine ciljeva održivog razvoja i izjavljuje da je potrebno konkretno djelovanje kako bi se milijarda osoba s invaliditetom u svijetu – 15% svjetske populacije – uključila i kao nositelje i kao korisnike razvoja.

Neki od glavnih zaključaka koje donosi izvješće pokazuju da:

- Unatoč napretku postignutom posljednjih godina, osobe s invaliditetom i dalje se suočavaju s brojnim preprekama za njihovo potpuno uključivanje i sudjelovanje u životu svojih zajednica. To baca svjetlo na njihovu nerazmjernu razinu siromaštva; njihov nedostatak pristupa obrazovanju, zdravstvenim uslugama i zapošljavanju; i njihova podzastupljenost u donošenju odluka i političkom sudjelovanju. To se posebno odnosi na žene i djevojke s invaliditetom.
- Glavne prepreke inkluziji uključuju diskriminaciju i stigmatu na temelju invaliditeta; nedostatak pristupa fizičkim i virtualnim okruženjima; nedostatak pristupa pomoćnoj tehnologiji, osnovnim uslugama i rehabilitaciji; i nedostatak potpore za samostalan život koji su ključni za puno i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom kao nositelja promjena i korisnika razvoja.

Agenda za održivi razvoj 2030. i njezinih 17 SDG-a pružaju snažan okvir za usmjeravanje lokalnih zajednica, zemalja i međunarodne zajednice prema postizanju razvoja koji uključuje osobe s invaliditetom.

Where are the Persons with Disabilities in the 2030 Agenda?

[2030 Agenda Introductory Toolkit for persons with disabilities \(internationaldisabilityalliance.org\)](https://internationaldisabilityalliance.org)

Milenijski razvojni ciljevi (MDG)	Dnevni red 2030
Usvojen 2000., a okončan 2015. godine	Usvojen 2015., a završava 2030. godine

Fokusiran na zemlje u razvoju	Univerzalno, odnosi se na sve zemlje
Za smanjenje ekstremnog siromaštva	Iskorijeniti siromaštvo u svim njegovim oblicima i ostvariti ekonomsko osnaživanje kroz održivi razvoj
8 ciljeva, s 18 podciljeva i 48 pokazatelja	17 ciljeva, koji uključuju ukupno 169 podciljeva (svi mjereni pomoću 231 globalnog pokazatelja)
Nema spominjanja osoba s invaliditetom	7 poziva na osobe s invaliditetom: obrazovanje (2), zapošljavanje, smanjenje nejednakosti, inkluzivni gradovi (2), raščlanjivanje podataka prema invaliditetu. Ukupno 11 u Agendi 2030. i 9 globalnih pokazatelja

Invalidnost se spominje u različitim dijelovima SDG-a, a posebno u dijelovima koji se odnose na obrazovanje, rast i zapošljavanje, nejednakost, dostupnost ljudskih naselja, na primjer:

Cilj 4: Kvalitetno obrazovanje.

- Cilj 4.5. Do 2030. eliminirati spolne razlike u obrazovanju i osigurati jednak pristup svim razinama obrazovanja i strukovnog osposobljavanja za ugrožene, uključujući osobe s invaliditetom, autohtono stanovništvo i djecu u ranjivim situacijama.
- Cilj 4.a. Izgraditi i unaprijediti obrazovne ustanove koje su osjetljive na djecu, invaliditet i rod i osigurati sigurno, nenasilno, uključivo i učinkovito okruženje za učenje dostupno svima

Cilj 8: Dostojanstven rad i ekonomski rast.

Cilj 8.5. Do 2030. postići punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve žene i muškarce, uključujući mlade i osobe s invaliditetom, te jednaku plaću za rad jednake vrijednosti.

Cilj 10: Smanjiti nejednakosti.

- Cilj 10.2. Do 2030. osnažiti i promicati društvenu, ekonomsku i političku uključenost svih, bez obzira na dob, spol, invaliditet, rasu, etničku pripadnost, podrijetlo, vjeru, ekonomski ili drugi status.

Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice.

- Cilj 11.2. Do 2030. osigurati pristup sigurnim, pristupačnim i održivim prometnim sustavima za sve, poboljšavajući sigurnost na cestama, posebice širenjem javnog prijevoza, s posebnom pažnjom na potrebe onih u ranjivim situacijama, žena, djece, osoba s invaliditetom i starijih osoba .
- Cilj 11.7. Do 2030. godine osigurati univerzalni pristup sigurnim, uključivim i pristupačnim, zelenim i javnim prostorima, posebno za žene i djecu, starije osobe i osobe s invaliditetom.

Cilj 17: Partnerstvo za ciljeve

- Cilj 17.18. Do 2020. pojačati potporu za izgradnju kapaciteta zemljama u razvoju, uključujući najmanje razvijene zemlje i male otočne države u razvoju, kako bi se značajno povećala dostupnost visokokvalitetnih, pravovremenih i pouzdanih podataka razvrstanih prema prihodu, spolu, dobi, rasi, etničkoj pripadnosti, migraciji status, invaliditet, zemljopisni položaj i druge karakteristike relevantne u nacionalnim kontekstima

Do sada se čini kao da SDG-ovi usmjereni samo na osobe s invaliditetom kao korisnike ciljeva, međutim, naša je svrha ovoga projekta pod nazivom Održiva usluga za osobe s Downovim sindromom pomoći općenito osobama s intelektualnim teškoćama, posebno osobama s Downovim sindromom, od osposobljavanja, obrazovanja i stvarne uključenosti, kako bi bili nositelji promjena koji su izravno uključeni u osmišljavanje i razvoj inicijativa i projekata povezanih s SDG-ima s ciljem stvaranja pozitivnih učinaka na svoje dionike, zajednice i društva u smislu održivog razvoja.

3. ODRŽIVI RAZVNOJNI CILJVI - POJEDINAČNO

CILJ 1: ISKORIJENITI SIROMAŠTVO

Iskorijeniti siromaštvo u svim njegovim oblicima posvuda do 2030. Iskorjenjivanje siromaštva nije zadatak milosrđa, ono je čin pravde i ključ za otključavanje golemog ljudskog potencijala. Ipak, gotovo polovica svjetske populacije živi u siromaštvu, a nedostatak hrane i čiste vode

ubija tisuće svakoga dana u godini. Zajedno možemo nahraniti gladne, izbrisati bolesti i dati svima na svijetu priliku da napreduju i žive produktivnim i bogatim životom.

Učinci siromaštva na osobe s Downovim sindromom mogu biti doživotni. Gospodarski rast mora biti uključiv kako bi se osigurala održiva radna mjesta i promicala jednakost. Jaki sustavi socijalne zaštite ključni su za ublažavanje posljedica i sprječavanje mnogih ljudi s Downovim sindromom da padnu u

siromaštvo.

Siromaštvo ima mnogo dimenzija, ali njegovi uzroci uključuju nezaposlenost, socijalnu isključenost i visoku ranjivost osoba s Downovim sindromom na zdravstvene uvjete koji im onemogućuju da budu produktivni. Ljudi diljem svijeta trebali bi brinuti o ekonomskoj situaciji osoba s Downovim sindromom. Postoji mnogo razloga, ali ukratko, jer kao ljudska bića, naša dobrobit je povezana jedno s drugim. Rastuća nejednakost šteti gospodarskom rastu i podriiva društvenu koheziju.

Aktivni angažman osoba s Downovim sindromom može napraviti razliku u rješavanju problema siromaštva. Osigurava da se njihova prava promiču i da se njihov glas čuje. Dijeljenje znanja i poticanje kritičkog mišljenja u svim životnim dobima doprinose transformacijskim promjenama u životu osoba s Downovim sindromom i njihovih zajednica.

Vlade mogu pomoći u stvaranju poticajnog okruženja za stvaranje produktivnog zapošljavanja i mogućnosti zapošljavanja za osobe s Downovim sindromom. Privatni sektor ima glavnu ulogu u određivanju je li rast koji stvara uključiv i doprinosi li smanjenju siromaštva. Može promovirati ekonomske prilike za te ljude.

Mladi se danas suočavaju sa značajnim izazovima u stvaranju svijetle budućnosti za sebe. Postoji značajna zabrinutost za položaj osoba s Downovim sindromom na tržištu rada i budućnost njihove financijske sigurnosti. Situacija je gora za ove ljude u zemljama s niskim dohotkom, gdje je samo nekoliko njih uključeno u neformalno zapošljavanje, sporadično, slabo plaćeno i ponekad izvan zaštite zakona.

Mnogi globalni izazovi za razvoj kritični su za osobe s Downovim sindromom. SDG-ovi su utvrdili da su mladi pokretačka snaga razvoja, ali samo ako im se pruže vještine i prilike potrebne za ostvarivanje svog potencijala, potporu razvoju i doprinosu miru i sigurnosti. Kako bismo okončali siromaštvo, svi moramo poduzeti mjere, uključujući osobe s Downovim sindromom koje mogu biti produktivne, a ne samo pomoći.

Postoji sedam ciljeva za stvaranje akcije za okončanje siromaštva u svim njegovim oblicima. Siromaštvo još uvijek postoji u svakoj zemlji. Više od 8% svjetske populacije živi u ekstremnom siromaštvu. Posudite svoj glas borbi protiv ekstremnog siromaštva.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 1: Bez siromaštva | Globalni ciljevi](#)

CILJ 2: BEZ GLADI

Prekinuti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu prehranu te promicati održivu poljoprivredu. Prehrambeni i poljoprivredni sektor nudi ključna rješenja za razvoj i središnji je za iskorjenjivanje gladi i siromaštva.

Broj ljudi pogođenih akutnom nesigurnošću hrane je u porastu, a 23 zemlje će biti posebno pogođene 2021. godine, upozoravaju Organizacija za hranu i poljoprivredu (FAO) i Svjetski program za hranu (WFP) u svom [IZVJEŠĆU](#).

Svijet nije na putu da postigne nultu glad do 2030. godine.

Ekstremna glad i pothranjenost ostaju prepreka održivom razvoju i stvaraju zamku iz koje osobe s Downovim sindromom ne mogu lako pobjeći. Osobe s Downovim sindromom sklone su netoleranciji na laktozu, glukozu ili gluten, dijabetesu ili drugim nutritivnim bolestima. Stoga doživljavaju izvjesnu nesigurnost u hrani i događa se da ne mogu redovito jesti zdravu, uravnoteženu prehranu zbog ograničenja prihoda ili drugih resursa.

Svi želimo da naše obitelji imaju dovoljno hrane da jedu ono što je sigurno i hranjivo. Svijet bez gladi može pozitivno utjecati na naša gospodarstva, zdravlje, obrazovanje, jednakost i društveni razvoj. To je ključni dio izgradnje bolje budućnosti za sve.

Uz odgovarajuću prehranu i socijalnu zaštitu, osobe s Downovim sindromom moći će ostvariti i druge ciljeve održivog razvoja kao što su cjeloživotno obrazovanje, zdravlje i smanjenje nejednakosti. Stoga postoji opća potreba za transformacijom prehrambenih sustava kako bi se postigao uključiviji i održiviji svijet.

Osobe s Downovim sindromom mogu naučiti o podrijetlu i funkcijama hrane, modificiranju hrane, prehrani i zdravim stilovima života ili o tome kako napraviti zdrave promjene u vlastitim životima. Oni mogu naučiti o podršci lokalnim poljoprivrednicima i tržištima te o donošenju održivih izbora hrane, održavanju dobre prehrane za sve i borbi protiv bacanja hrane. Oni čak mogu koristiti svoju moć kao potrošač koji zahtijeva da poduzeća i vlade donose odluke i promjene koje će učiniti nultu glad stvarnošću.

Samoupravljanje je vrlo važno za kvalitetu života. Jedna od najvažnijih tema u skrbi o osobama s Downovim sindromom je njihov vlastiti utjecaj. Prilike za osobni razvoj na profesionalnoj i

osobnoj razini također se moraju ponuditi osobama s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama.

Dugo se smatralo da ljudi koji sami ne mogu dobro razmišljati, ne mogu sami donositi odluke, ali danas znamo da kada netko nema utjecaja na

svoj život on/ona ne može rasti. Za rast i samopouzdanje, svatko bi trebao biti u mogućnosti otkriti što može jesti, kako može pomoći prehrambenom sektoru i koje odluke napraviti za smanjenje gladi, ali na siguran način. Osobe s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama imaju sposobnost razvoja i moraju biti izazvane da se razvijaju. Za poduzimanje ovih koraka potrebna je obuka u SDG-ima. Smatramo da je važno ponuditi učenje kroz aktivnosti kao neposredan pristup promicanju inicijative, empatije, samozastupanja i samopoštovanja kod ovih ljudi. Naučite ih da ne bacaju hranu i da kupuju domaću i sezonsku hranu te da konzumiraju manje mesa jer industrija proizvodnje mesa ima ogroman utjecaj na okoliš.

Postoji osam ciljeva za iskorjenjivanje gladi u svijetu.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 2: Nula glad | Globalni ciljevi](#)

CILJ 3: DOBRO ZDRAVLJE I DOBROBIT:

Osiguravanje zdravog života i promicanje dobrobiti za sve u svim dobima ključno je za održivi razvoj.

Zdravlje je "potpuno stanje tjelesnog, mentalnog i društvenog blagostanja", prema WHO-u. Izvan ove definicije, mora se shvatiti kao višedimenzionalni koncept koji utječe na higijenu, na radu i okolišu, prevenciju i liječenje epidemijskih bolesti te stvaranje uvjeta koji osiguravaju svima pomoć i medicinske usluge u slučaju bolesti, invaliditeta ili ovisnosti.

Cilj ovog SDG-a je poboljšati zdravlje milijuna ljudi. Ostvaren je napredak u povećanju očekivanog životnog vijeka i smanjenju nekih od uobičajenih uzroka smrti povezanih sa smrtnošću dojenčadi i majki. Međutim, potrebno je uložiti više napora kako bi se u potpunosti iskorijenio širok raspon bolesti i riješio veliki broj tekućih i novonastalih zdravstvenih problema. Učinkovitim financiranjem zdravstvenih sustava, poboljšanim sanitarnim i higijenskim uvjetima i većim pristupom medicinskom osoblju može se postići značajan napredak u spašavanju života milijuna ljudi. (Ujedinjeni narodi)

Mnogi ljudi, posebice oni s invaliditetom, starije osobe i/ili u situaciji ovisnosti, svakodnevno vide kršeno pravo na zdravstvenu zaštitu, a posebno uz aktualnu koronavirusnu krizu, nedostatke koji još uvijek postoje u našem društvu.

Ovo kršenje prava na jednak i nediskriminirajući pristup zdravstvu također se vidi u nedostacima i nedostatku pažnje uslugama rane skrbi, toliko nužnim da se osigura zdrav razvoj mnogih maloljetnika. Smanjenje stope smrtnosti – izazvane COVID-om –, podrška istraživanju u razvoju lijekova i cjepiva, te postizanje stvarne univerzalne zdravstvene pokrivenosti neki su od ciljeva postavljenih u SDG3 Agende za održivi razvoj 2030. – „Jamčiti zdrav život i promicati dobro za cjelokupnu populaciju, u svim dobnim skupinama.“ Ciljevi koji se ni u kojem slučaju ne mogu ostvariti ako stanje brojnih starijih osoba, osoba s invaliditetom i/ili ovisnosti, čije je fizičko i psihičko zdravlje ozbiljno narušeno zbog pandemije, nije uzeto u obzir.

Na primjer, osobe s Downovim sindromom imaju veću genetsku predispoziciju za pretilost. Prekomjerno debljanje je problem za mnoge od njih. Pretilost smanjuje kvalitetu vašeg života, pa čak i očekivani životni vijek. Također, problemi sa srcem, problemi s vidom i sluhom, hipotireoza, hipotonija, probavni problemi ili psihički i emocionalni zdravstveni problemi.

Što se tiče osoba s Downovim sindromom i/ili intelektualnim teškoćama, ovaj SDG može povećati i poboljšati kompetencije (stavove, vještine, znanja) i profesionalnu skrb prema osobama s Downovim sindromom, obiteljima i stručnjacima koji se o njima brinu. Povezani zdravstveni problemi mogli bi se spriječiti, uz povećanje njihovih vještina i autonomije, specifičnim profesionalnim pristupom i skrbi prilagođenim okolnostima svakog pojedinca. Izravna interakcija s pacijentima, zdravstvena informatika i telemedicina mogli bi se i mogu se poboljšati kroz bolju povezanost korištenjem ICT alata za poboljšanje skrbi, autonomije, vještina i sposobnosti osoba s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama.

Postoji trinaest ciljeva za stvaranje akcije za promicanje zdravlja i dobrobiti za sve.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 3: Dobro zdravlje i dobrobit | Globalni ciljevi](#)

CILJ 4: KVALITETNA EDUKACIJA

Stjecanje kvalitetnog obrazovanja temelj je poboljšanja života ljudi i održivog razvoja. Označava obrazovanje kao odlučujuće područje za postizanje održivosti.

Ovaj cilj nas potiče da radimo na "osiguranju uključivog, pravednog i kvalitetnog obrazovanja i promicanju mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve". Drugim riječima, da bi obrazovanje bilo kvalitetno, mora biti inkluzivno. Ovo pitanje je općenito vrlo važno, budući da trenutno osobe s invaliditetom nisu u potpunosti uključene. Mnogi su odvojeni

u centrima za specijalno obrazovanje ili posebnim učionicama u općim centrima.

Odbor UN-a za prava osoba s invaliditetom (CRPD) objavio je izvješće o položaju osoba s invaliditetom u obrazovnom sustavu. [OHCHR | Odbor za prava osoba s invaliditetom](#)

Odbor je upozorio da mnoge zemlje ne poštuju pravo na inkluzivno obrazovanje sadržano u različitim potpisanim međunarodnim ugovorima. Prema izvješću, više od 20% osoba s invaliditetom u dobi za obuku izolirano je od drugih mladih ljudi u posebnim centrima ili učionicama.

Djetinjstvo i adolescencija dragocjeni su trenuci života u kojima svi stvaramo temelje tipa osobe kakva ćemo biti u budućnosti. Kao društvo, dužni smo jamčiti informacije i iskustva nužna da naša budućnost bude uključiva. A to neće biti slučaj ako najmlađi ne nauče živjeti s različitim vještinama koje su prisutne u našem društvu ili ako osobe s invaliditetom završe u posebnim centrima.

S alatima kao što su lako čitanje ili pristupačne i razumljive oznake možemo se pridržavati mandata pristupačnosti koji javna uprava mora pretvoriti škole u centre koji služe svim ljudima.

Ti su alati dio nezamjenjivih resursa o kojima izvješće UN-a govori u svojim preporukama. U izvješću se navodi da je "kako bi se inkluzivno obrazovanje ostvarilo na praktičan način, neophodan prijenos resursa iz posebnih obrazovnih centara u opći obrazovni sustav, omogućavajući pristup učenicima s teškoćama pod jednakim uvjetima s ostalim učenicima".

Izvješće o "Obrazovanju i osposobljavanju odraslih u Europi" istražuje obrazovanje i osposobljavanje odraslih diljem Europe, s posebnim naglaskom na politike i mjere podrške odraslim osobama s niskom razinom osnovnih vještina i onima s niskim ili nikakvim kvalifikacijama. Uz kvalitativne podatke koji pokrivaju 42 sustava obrazovanja i osposobljavanja, izvješće predstavlja i statističke podatke iz međunarodnih istraživanja. Izvještaj je dostupan ovdje:

Europska komisija, Izvršna agencija za europsko obrazovanje i kulturu, *Obrazovanje i osposobljavanje odraslih u Europi: izgradnja inkluzivnih puteva do vještina i kvalifikacija*, Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu i kulturu, 2021.,

<https://data.europa.eu/doi/10.2797/898965>

Postoji deset ciljeva za stvaranje akcije za osiguranje kvalitetnog obrazovanja.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 4: Kvalitetno obrazovanje | Globalni ciljevi](#)

CILJ 5: RODNA RAVNOPRAVNOST

Rodna ravnopravnost osim što je temeljno ljudsko pravo, bitno je sredstvo za nenasilan, uspješan i održiv svijet. Posljednjih desetljeća ostvaren je napredak: sve više djevojčica ide u školu, manje djevojaka je prisiljeno na rane brakove, više je žena u parlamentu ili na vodećim pozicijama, a reformiraju se zakoni u području ravnopravnosti spolova. No, unatoč tome, još uvijek postoji mnogo izazova s kojima se moramo suočiti: nažalost, diljem svijeta diskriminirajući zakoni i društvene norme ostaju, žene se i dalje podcjenjuju na svim razinama vodstva i nažalost još uvijek izvještavaju o

čestom fizičkom ili seksualnom nasilju. Provedba mjera (nacionalne i međunarodne razine) koje omogućuju upoznavanje stvarnosti žena i djevojaka i doprinose njihovim jednakim pravima, mogućnostima, sudjelovanju, priznavanju sve je više u središtu političkih programa. S druge strane, socijalna isključenost i diskriminacija s kojima su suočene osobe s intelektualnim teškoćama također se sve više prepoznaju kao pitanje ljudskih prava. CRPD je osnova za ovo razmišljanje, budući da je predstavljena kao referenca za ostvarivanje prava za žene i djevojke s invaliditetom u svakoj zemlji koja je ratificirala Konvenciju. Međutim, da bi žene i djevojke s invaliditetom mogle ostvariti svoja temeljna prava, važno je da nacionalna i međunarodna tijela javne vlasti preuzmu načelo ravnopravnosti spolova u svim političkim i društvenim područjima te pridonose promjeni stavova društva općenito. Rad stručnjaka/organizacija u području invaliditeta usmjeren je na promicanje prava i kvalitete života, s obzirom na veću relevantnost ove varijable u smislu sudjelovanja, pristupačnosti i integracije ove skupine stanovništva. Međutim, postoje i druge varijable kao što su spol, dob, seksualna orijentacija, vjera, između ostalog, koje kumulativno uz uvjet invaliditeta pridonose situacijama diskriminacije i nepovoljnog položaja. Rodna dimenzija je posebno relevantna pa je važno razmisliti o njezinom utjecaju i utjecaju na živote muškaraca i žena s intelektualnim teškoćama, u smislu mogućnosti, dostupnosti i prava u područjima kao što su obrazovanje, zdravlje, osposobljavanje i zapošljavanje, sudjelovanju u političkom, javnom, kulturnom, rekreacijskom, slobodnom i sportskom životu i obiteljskom životu. Moramo imati na umu da jamstvo jednakog tretmana žena i djevojaka sa ili bez invaliditeta, kao i usvajanje pozitivnih mjera diskriminacije, nisu dovoljni da se izbjegnu situacije diskriminacije. Stoga je bitno osvijestiti civilno društvo i biti osjetljivo na važnost rodne dimenzije pri definiranju politika i mjera, u potrazi za pravednijim i ravnopravnijim društvom. Integriranje rodne ravnopravnosti u politike uključivanja može pridonijeti poboljšanju uključivanja žena i djevojaka u situaciji veće društveno-ekonomske ugroženosti, pridonijeti povećanju njihovog pristupa resursima, poboljšanju njihovog društvenog i ekonomskog statusa, njihovom osnaživanju, kao i smanjenju rizike iskorištavanja i njihovu ranjivost u pogledu ostvarivanja temeljnih prava.

Da bi se to dogodilo, osobama s intelektualnim teškoćama moraju se pružiti prilike za učenje, alati i resursi koji im omogućuju stjecanje ključnih kompetencija za uključivanje i postizanje mogućnosti aktivnog sudjelovanja, osiguravajući da se njihova prava poštuju i da se njihov glas čuje.

Postoji devet ciljeva za stvaranje akcije za ravnopravnost spolova.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 5: Ravnopravnost spolova | Globalni ciljevi](#)

CILJ 6: ČISTA VODA I SANITACIJA

Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodom i kanalizacijom za sve.

Ciljevi održivog razvoja predstavljaju globalni izazov koji mobilizira sve zemlje i ljude da zajednički postignu društveni razvoj i ekonomski prosperitet. Ovaj razvoj će se postići samo stvaranjem uvjeta koji promiču jednakost i raznolikost u koje su prirodno uključene osobe s invaliditetom, odnosno osobe s Downovim sindromom.

SDG 6 ima za cilj osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodom i sanitacijom za sve, osiguravajući univerzalan i jednak pristup sigurnoj pitkoj vodi, smanjenje onečišćenja i otpadnih voda kako bi se poboljšala kvaliteta vode, smanjenje kemijskih emisija i postotka neobrađene otpadne vode.

Prema izvješću Napretka o pitkoj vodi, sanitaciji i higijeni (2000.-2017.), koje su 2019. potpisali Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) i UNICEF, procjenjuje se da oko 2,2 milijarde ljudi diljem svijeta nema pristup pročišćenoj vodi za piće a 4,2 milijarde nema sigurno upravljane sanitarne usluge.

Jedan od svakih 10 ljudi na svijetu (otprilike 785 milijuna) nema osnovne usluge, uključujući 144 milijuna koji piju vodu s neobrađenih površina. Slično, 673 milijuna ljudi nastavlja svoje fiziološke potrebe obavljati na otvorenom.

Probavne smetnje povezane s nedostatkom čiste vode, sanitarija i higijene izravan je uzrok smrtnosti djece: 297 000 djece mlađe od pet godina godišnje umire zbog ovog problema. Osim toga, loši sanitarni uvjeti i kontaminirana voda povezani su s prijenosom bolesti kao što su trbušni tifus, dizenterija, kolera i hepatitis A.

Osobe s intelektualnim teškoćama, kao i svi ostali, mogu igrati ključnu ulogu u postizanju ciljeva postavljenih za 2030., uključujući pristup čistoj vodi i sanitarnim čvorovima.

Da bi se to dogodilo, osobama s invaliditetom moraju se pružiti prilike za učenje koje im omogućuju stjecanje ključnih kompetencija za intervenciju i postizanje prilike za aktivno sudjelovanje, osiguravajući da se njihova prava poštuju i da se njihov glas čuje.

Važno je poticati i podržavati osobe s invaliditetom da postignu znanje koje omogućuje njihovu građansku uključenost i sudjelovanje kada budu, također nositelji promjena koji mogu ostaviti svoj trag u zajedničkom i boljem svijetu.

Održiva služba u DS-u namjerava promicati te uvjete, angažirajući OSI i povećavajući vještine u pogledu njihovog sudjelovanja i provedbe SDG-a temeljenog na metodologiji učenja u službi.

Metodologija uslužnog učenja i provedba projekata uslužnog učenja ključni su alat za osnaživanje koji jednom pruža smislene načine za učenike, trenere i zajednicu da zajedno s namjernim razmišljanjem i djelovanjem krenu prema zajedničkoj svrsi kao što je ODS.

Osobe s intelektualnim teškoćama mogu također pripomoći. Dopustite im da sudjeluju, rade i grade bolji i održiviji svijet! Pokrenite zajedno kampanju podizanja svijesti o higijeni ili organizirajte projektčišćenja rijeka i oceana i naučite ih da ne koriste previše vode.

Postoji osam ciljeva za osiguravanje čiste vode i sanitarnih uvjeta za sve.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 6: Čista voda i kanalizacija | Globalni ciljevi](#)

CILJ 7: PRISTUPAČNA I ODRŽIVA ENERGIJA

Mnogi od ciljeva održivog razvoja ovise i podržavaju pristup pristupačnoj, pouzdanoj i održivoj energiji, uključujući ovdje domene kao što su zdravstvo, obrazovanje, poslovanje, medicina, poljoprivreda, vodoopskrba, industrijalizacija infrastrukture i tako dalje.

Prema Izvješću o energetske napretku, [Šesto izvješće o stanju energetske unije | Energy \(europa.eu\)](#), možemo primijetiti poboljšanja u obnovljivim izvorima energije, u čistim i sigurnim gorivima i tehnologijama za kuhanje te također u

energetskoj učinkovitosti.

Međutim, čak i ako električna energija postaje sve održivija i možemo jasno mjeriti značajne promjene na dobar način, još uvijek moramo postati aktivni akteri u realizaciji ciljeva postavljenih Agendom 2030.

Fosilna goriva su dugo vremena bila izvor proizvodnje električne energije, ali to je dovelo do velikih negativnih utjecaja na naš planet i zdravlje. Zato moramo nešto mijenjati, jer ti problemi ne pogađaju samo neke, nego sve nas.

Razmišljajmo u manjem obimu. Svi znamo da je tehnologija postala veliki dio našeg svakodnevnog života. Ovdje možemo spomenuti mobitele, računala i još važnije, brojne platforme koje smo počeli koristiti posebno u razdoblju pandemije. Naši poslovi, aktivnosti, sastanci, hobiji, pa čak i obrazovanje u posljednjem su se razdoblju preselili na online platforme i, svi se možemo složiti, zauvijek su nam promijenili život. U prošloj godini shvatili smo koliku razliku može napraviti tehnologija, kako nas drži blizu, kako nas povezuje i kako

nam pruža priliku da se nastavimo obrazovati. Ponudio nam je alternativu životima koje smo prije imali. U ovom trenutku više ne možemo zamisliti život bez tehnologije.

Nemojmo sada misliti samo na sebe. Razmislimo o ljudima koji žive u ruralnim ili siromašnim područjima. Oni ne mogu priuštiti sve ove vrste energije i koriste drva za ogrjev i mnoge druge slične načine života. Rješenje bi bilo usvajanje upravo ove vrste čiste i pristupačne energije. Ali to se može ostvariti samo educiranjem obitelji i društva o tome. Jer školovanjem će imati perspektivu i naći će odgovarajuće poslove u budućnosti, koji će im omogućiti ne samo energiju, već i sve što je potrebno za normalan, uravnotežen i održiv život.

Sve navedeno su čimbenici koji utječu i na živote osoba s Downovim sindromom. Ali kako bi samo postali pasivni akteri, mogu se izravno uključiti u promjenu.

Promicanjem prednosti prijelaza na pristupačan, pouzdan i održiv energetska sustav, dijeljenjem znanja o važnosti ulaganja u obnovljive izvore energije i primjerom važnosti usvajanja čistih energetska tehnologija, ljudi s Downov sindrom može biti izravno impliciran u ostvarivanju cilja Agende 2030. Naučite ih nekoliko korisnih savjeta za njihov svakodnevni život koji stvarno mogu napraviti razliku:

- Isključite klima-uređaj, posebno za spavanje – otvorite prozor ili upotrijebite ventilator.
- Nemojte koristiti više uređaja u isto vrijeme.
- Isključite svoje uređaje iz utičnice. Isključite svjetla kada ih ne koristite.
- Kupite punjivu elektroniku. Ne kupujte i ne koristite baterije za jednokratnu upotrebu.

Postoji pet ciljeva za stvaranje akcije kako bi se osigurao univerzalni pristup održivoj energiji.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 7: Pristupačna i čista energija | Globalni ciljevi](#)

CILJ 8: DOSTOJAN RAD I EKONOMSKI RAST

Promicati održiv, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve. Održiv i uključiv gospodarski rast može potaknuti napredak, stvoriti pristojna radna mjesta i poboljšati životni standard. No, nakon situacije s pandemijom, kao što svi znamo, osjetili su se snažni ekonomski i financijski šokovi. Mnogi su mladi ostali bez posla, a mnoge domene su bile totalno pogođene, poput turizma, zabave i tako dalje. Izraz “pristojan rad” odnosi se na jednake mogućnosti za sve, na mogućnost dobivanja produktivnog posla. Također, imati pristojan posao znači imati poštena primanja, imati sigurnost na radnom mjestu, imati socijalnu zaštitu, pa čak i imati bolje i jasne izglede za osobni razvoj i, s tim u vezi, socijalnu uključenost. Svaki gore spomenuti aspekt bitan je za osobu s Downovim sindromom kako bi imala normalan i uravnotežen život. Promicanjem i pružanjem najboljih prilika za dostojne pozive za posao, promicanjem važnosti ulaganja u obrazovanje, realizacijom kvalitetnih osposobljavanja koja rezultiraju razvojem novih i poboljšanih vještina koje će se uklopiti na tržište rada te smanjenjem nejednakosti, možemo svi doprinijeti ostvarenju cilja postavljenog za Agendu 2030. Cilj održivog i ekonomskog rasta izravno utječe na osobe s Downovim sindromom koje su još više izložene tome da nemaju posao s odgovarajućim i prilagođenim uvjetima, da se prema njima ne postupa jednako i da nisu dobro pripremljeni za zahtjeve tržišta rada. Njima je još složenije doći do posla, zbog čega danas većina njih nije zaposlena, a tek nekoliko njih ima posao u kategoriji zaposlenih.

Nedostatak poslova može se prevesti samo u nejednakost za osobe s Downovim sindromom. Prije nego počnemo govoriti o pristojnim radnim mjestima za osobe s Downovim sindromom, prvo moramo govoriti o poslovima za osobe s Downovim sindromom. Moraju se prvo stvoriti da bi se kasnije prilagodili. Postajući zaposlenici, osobe s Downovim sindromom mogu biti i promotori cilja održivog razvoja, a mogu postati i primjeri time što su definicija smanjenih nejednakosti. Oni mogu postati modeli pokazujući da se svoje sposobnosti mogu koristiti za razne poslove i zadatke, kako bi pomogli svima nama, ne samo njima. Nekoliko je jednostavnih stvari koje treba učiniti kako bi se ljudi osvijestili o tome kako mogu doprinijeti. Naučite nekoliko korisnih savjeta za njihov svakodnevni život koji stvarno mogu napraviti razliku:

- Organizirajte mentorski program. Pozovite ljude s iskustvom u određenom području da osnuju mentorsku grupu koja će pomoći mladima s Downovim sindromom da se bolje pripreme za svoje buduće poslove.

- Pročitajte o radnicima s Downovim sindromom i poslovnim običajima. Razgovarajte sa svojim kolegama o tim pitanjima. Kako bismo osigurali dostojanstven rad i održiv gospodarski rast za sve, svi moramo poduzeti akciju!

Postoji dvanaest ciljeva za kreiranje aktivnosti za osiguranje dostojanstvenog rada i održivog gospodarskog rasta za sve.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 8: Dostojanstven rad i ekonomski rast | Globalni ciljevi](#)

CILJ 9: INDUSTRIJA, INOVACIJA I INFRASTRUKTURA

Inkluzivna i održiva industrializacija, isprepletena s inovacijama i infrastrukturom, potiče i osnažuje progresivan, energičan i konkurentan razvoj gospodarstva, zapošljavanja i prihoda. Njihova ključna uloga u uvođenju i promicanju novih tehnologija, olakšavanja međusobne trgovine i omogućavanju učinkovitog korištenja resursa je neupitna. Nejednakosti između najmanje razvijenih i razvijenih zemalja naglašavaju veliki potencijal za napredak, posebice ako govorimo o postizanju cilja do 2030. godine, posebice u području znanstvenih istraživanja i inovacija. COVID-19 je već ugrozio globalni rast proizvodnje utječući na poremećaje u globalnim lancima vrijednosti i opskrbu proizvodima. Pandemija koronavirusa otkrila je hitnu potrebu za otpornom infrastrukturom i olakšala pronalaženje trajnih rješenja za ekonomske i ekološke izazove unutar inovacija i tehnološkog napretka. Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) bile su na prvoj crti odgovora na COVID-19. Pandemija COVID-19 promijenila je naše živote, utječući na sve aspekte našeg svakodnevnog života. S druge strane, olakšao je digitalizaciju mnogih usluga, uključujući tele-obrazovanje, teleterapiju, tele-zdravstvo, transformirao način na koji živimo, radimo, školujemo, družimo se, ali je također pokazao utjecaj na 3,6 milijardi ljudi koji su ostali izvan mreže, ne mogu pristupiti online svijetu i s time da je ograničen na jednak pristup obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj skrbi.

Sadašnja potreba je pokazala da zemlje ulažu u infrastrukturu više nego ikad kako bi se ubrzao gospodarski oporavak, otvorila radna mjesta i potaknula produktivna ulaganja.

Zajednica osoba s Downovim sindromom kao i sve zajednice koje ovise o inovativnom duhu u rehabilitaciji, obrazovanju, radu i stanovanju kako bi im se pružile usluge koje će im promijeniti živote kako bi im osigurali puni potencijal. S druge strane, promjene koje su učinjene tijekom posljednjih desetljeća pokazuju sve više položaja koji mogu pružiti osobi ispunjen život. Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) mogu pružiti višestruku imovinu tijekom cijelog životnog vijeka osobe s Downovim sindromom, a njihov potencijal za korištenje još uvijek je nedovoljan.

Svatko može pomoći kako bismo bili sigurni da ispunjavamo globalne ciljeve.

Postoji osam ciljeva za stvaranje aktivnosti za izgradnju otporne infrastrukture, promicanje uključive i održive industrijalizacije i poticanje inovacija.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 9: Industrija, inovacije i infrastruktura | Globalni ciljevi](#)

CILJ 10: SMANJENJE NEJEDNAKOSTI

Smanjiti nejednakost unutar i među zemljama

“Nitko nije ostavljen” nije samo rečenica iz crtića ili samo prazna fraza. Sastavni je dio za postizanje Ciljeva održivog razvoja. Nejednakost unutar i među zemljama imala je određeni pozitivan razvoj prema smanjenju nejednakosti u nekim dimenzijama, sve do pandemije zbog COVID-19. Unatoč snažnim naporima međunarodne zajednice koji su rezultirali određenim napredkom, nejednakosti i dalje prevladavaju, posebno u pristupu zdravstvenim i obrazovnim uslugama. .

Najranjivije zajednice, kao što su osobe s i dalje imaju utjecaj jer su im te usluge vrlo važne. COVID-19 je proširio postojeće nejednakosti, najteže pogađajući najsiromašnije, najranjivije i rizične zajednice, značajno povećao globalnu nezaposlenost i dramatično smanjio prihode radnika.

COVID-19 je spriječio napredak koji je postignut u pogledu ravnopravnosti spolova i prava žena, a novonastali politički događaji svakim danom sve više produbljuju prazninu.

Nejednakosti se iskapaju i za ranjive populacije, kao što su osobe s invaliditetom/Downovim sindromom u zemljama koje imaju nerazvijen zdravstveni i socijalni sustav. Izbjeglice i migranti, kao i autohtoni narodi, starije osobe, osobe s invaliditetom i djeca posebno su izloženi riziku da budu ostavljeni. A diskurs mržnje koji je usredotočen na ranjive skupine je u porastu, posebno tijekom proteklih mjeseci. Previše svjetskog bogatstva drži vrlo mala skupina ljudi. To često dovodi do financijske i socijalne diskriminacije. Kako bi nacije procvjetale, jednakost i prosperitet moraju biti dostupni svima – bez obzira na spol, rasu, vjerska uvjerenja ili ekonomski status.

Ističemo cilj 10.2 PROMICIRANJE UNIVERZALNE SOCIJALNE, EKONOMSKO I POLITIČKO UKLJUČIVANJE - do 2030. osnažiti i promovirati društvenu, ekonomsku i političku uključenost svih, bez obzira na dob, spol, invaliditet, rasu, etničku pripadnost, porijeklo, vjeru ili drugi status.

Nekoliko je jednostavnih stvari koje treba učiniti kako bi se ljudi osvijestili o tome kako mogu doprinijeti. Evo nekoliko korisnih savjeta za njihov svakodnevni život koji stvarno mogu napraviti razliku:

- Podignite svoj glas protiv bilo koje vrste diskriminacije. Svi su jednaki bez obzira na spol, rasu, seksualnu orijentaciju, socijalno porijeklo i invaliditet.
- Posjetite lokalna skloništa ili društvene centre za osobe s invaliditetom, podržite osobe s intelektualnim teškoćama u svojim zajednicama i organizirajte prostor za razgovore kako biste razgovarali o važnosti ljudskih prava ili tamo redovito volontirajte.
- Dajte prednost tvrtkama koje su inkluzivne. Provjerite popise tvrtki koje su uključene za osobe s invaliditetom kroz zapošljavanje tamo ili njihove proizvode.
- Davati prednost inkluzivnom obrazovanju za sve.

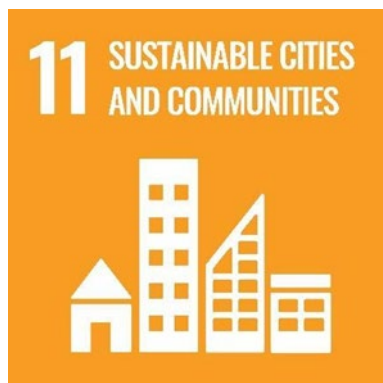
Svatko može pomoći kako bismo bili sigurni da ispunjavamo globalne ciljeve.

Postoji deset ciljeva za stvaranje akcije za smanjenje nejednakosti.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 10: Smanjene nejednakosti | Globalni ciljevi](#)

CILJ 11: ODRŽIVI GRADOVI I ZAJEDNICE

Zemlje su se obvezale “ učiniti gradove i ljudska naselja uključivim, sigurnim, otpornim i održivim”. Ovaj cilj ima za cilj zaštititi i zaštititi svjetsku kulturnu i prirodnu baštinu. Danas u gradovima živi više od 4,2 milijarde ljudi, a do 2030. godine procjenjuje se da će šest od deset ljudi biti gradski stanovnici. Do 2030. predviđa se da će svijet imati 43 megagrada s više od 10 milijuna stanovnika svaki. Brza urbanizacija rezultira sve većim brojem stanovnika, neodgovarajućom infrastrukturom i uslugama, kao što su skupljanje otpada i sustavi vodosnabdijevanja i kanalizacije, ceste i transport, pogoršanje onečišćenja zraka i neplanirano širenje urbanih područja. Brza urbanizacija također vrši pritisak na zalihe slatke vode, životni okoliš i javno zdravlje. Unatoč brojnim izazovima, gradovi nude učinkovitu ekonomiju razmjera na mnogim razinama, uključujući opskrbu robom, uslugama i prijevozom. Uz

planiranje i upravljanje na temelju rizika, gradovi mogu postati pokretači inovacija, rasta i održivog razvoja.

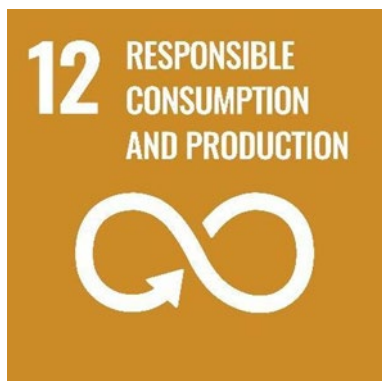
U nastavku su navedeni glavni ciljevi održivih gradova i zajednica:

- Pobrinite se da svi imaju pristup sigurnim, primjerenim i jeftinim osnovnim uslugama i smještaju.
- Osigurati sigurne, jeftine, održive i dostupne transportne sustave za sve, poboljšavajući sigurnost na cestama, posebno za povećanje javnog prijevoza, s posebnim naglaskom na ranjive osobe kao što su osobe s invaliditetom, starije osobe, djeca i žene.
- Unaprijediti održivu i uključivu urbanizaciju, kao i kapacitete za integrirano, održivo i participativno upravljanje i planiranje ljudskih naselja u svakoj zemlji.
- Ojačati napore za očuvanje prirodne i kulturne baštine svijeta.
- Smanjite ukupan broj ljudi koji umiru ili su pogođeni i smanjite financijske gubitke izazvane katastrofama, s naglaskom na ranjive osobe i siromašne.
- Smanjiti negativan utjecaj gradova na okoliš, posebno gospodarenje otpadom i kvalitetu zraka.
- Omogućiti pristup uključivim, zelenim i sigurnim javnim prostorima, posebno za djecu i žene, osobe s invaliditetom i starije osobe.
- Podupirati društvene, ekološke i ekonomske veze između ruralnih, urbanih i periurbanih područja kroz jačanje regionalnog i nacionalnog planiranja razvoja.
- Povećati ukupan broj gradova koji provode i usvajaju integrirane planove i politike prema učinkovitosti resursa, otpornosti na katastrofe, uključivanju, prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena te implementirati holistički Sendai okvir za smanjenje rizika od katastrofa 2015.-2030.
- Podrška najmanje razvijenim nacijama, kroz tehničku i financijsku pomoć, u izgradnji otpornih i održivih zgrada korištenjem lokalno dostupnih materijala.

Osobe s Downovim sindromom trebaju imati temeljnu poziciju u pogledu pristupačnosti koja će poboljšati njihovu stvarnu uključenost u društvo. Trenutno ljudi s DS-om i ID-om nemaju 100% pristupačne gradove. Pristup javnom prijevozu, javnoj upravi i velikom broju usluga još uvijek nije prilagođen i s potrebnim poboljšanjima za razumijevanje ove skupine. Ima još puno toga za napraviti u tom pogledu. Podrška subjekata i nevladinih organizacija specijaliziranih za ovo područje bit će od najveće pomoći u njenom postizanju.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice | Globalni ciljevi](#)

CILJ 12: ODGOVORNA POTROŠNJA I PROIZVODNJA

Ovaj cilj želi osigurati dobro korištenje resursa, poboljšati energetska učinkovitost, održivu infrastrukturu i omogućiti pristup osnovnim uslugama, zelenim i pristojnim poslovima te osigurati bolju kvalitetu života za sve. Jedan od najvećih globalnih izazova je integrirati održivost okoliša s gospodarskim rastom i blagostanjem. Odvajanje resursa potrebno je za promicanje održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje te za prijelaz prema zelenijoj i društveno inkluzivnijoj globalnoj ekonomiji. Održivi razvoj će se postići i rastom gospodarstva i minimiziranjem otpada. Njegova

provedba pomaže u postizanju ukupnih razvojnih planova, smanjenju budućih ekonomskih, ekoloških i društvenih troškova, jačanju konkurentnosti gospodarstva i smanjenju siromaštva.

U nastavku su navedeni glavni ciljevi održive potrošnje i proizvodnje:

- Provesti 10-godišnji okvir programa o održivoj potrošnji i proizvodnji.
- Ostvariti održivo upravljanje i učinkovito korištenje prirodnih resursa.
- Smanjite globalno bacanje hrane i gubitke hrane duž proizvodnih i opskrbnih lanaca.
- Ostvariti ekološko upravljanje kemikalijama i svim otpadom tijekom njihovog životnog ciklusa, u skladu s dogovorenim međunarodnim okvirima, te smanjiti njihovo ispuštanje u zrak, vodu i tlo kako bi se smanjili njihovi štetni utjecaji na zdravlje ljudi i okoliš.
- Smanjite stvaranje otpada prevencijom, recikliranjem i ponovnom upotrebom.
- Potaknite tvrtke da usvoje održive prakse u svoj ciklus izvješćivanja.
- Promicati prakse javne nabave koje su održive, u skladu s nacionalnim politikama i prioritetima.
- Osigurati da ljudi posvuda imaju svijest o održivom razvoju i načinu života u skladu s prirodom.
- Podržati zemlje u razvoju da ojačaju svoje tehnološke kapacitete za kretanje prema održivijim obrascima potrošnje i proizvodnje.

- Razviti i implementirati alate za praćenje učinaka održivog razvoja za održivi turizam koji otvara radna mjesta i promiče lokalnu kulturu i proizvode.
- Racionalizirati neučinkovite subvencije za fosilna goriva koje potiču rasipnu potrošnju uklanjanjem poremećaja tržišta, u skladu s nacionalnim okolnostima, uključujući restrukturiranje oporezivanja i postupno ukidanje tih štetnih subvencija, ako postoje, kako bi odražavale njihov utjecaj na okoliš, uzimajući u obzir posebne potrebe i uvjete zemljama u razvoju i minimiziranju mogućih štetnih učinaka na njihov razvoj na način koji štiti siromašne i pogođene zajednice.

SDG 12 omogućuje postizanje drugih SDG-a, budući da su politike koje je potrebno poduzeti za postizanje njegovih ciljeva povezane s gospodarskim rastom i korištenjem resursa te kako oni utječu na proces iskorjenjivanja siromaštva i zajedničkog prosperiteta, vodeći za postizanje održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje. U ovom SDG-u ljudi s DS-om mogu mnogo doprinijeti. Oni su izravni potrošači i kroz kvalitetno obrazovanje temeljeno na održivosti mogu donositi odluke koje podržavaju načela utvrđena ovim SDG-om.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 12: Odgovorna potrošnja i proizvodnja | Globalni ciljevi](#)

CILJ 13: KLIMATSKO DJELOVANJE

Poduzeti hitne mjere za borbu protiv klimatskih promjena i njihovih utjecaja. Cilj održivog razvoja 13 (SDG 13 ili Cilj 13) odnosi se na klimatske akcije. Desetljeće između 2010. i 2019. bilo je najtoplije desetljeće zabilježeno u povijesti. Trenutno klimatske promjene utječu na globalnu zajednicu u svakoj naciji diljem svijeta. Utjecaj klimatskih promjena ne utječe samo na nacionalna gospodarstva, već i na živote i sredstva za život, posebno na one u ranjivim uvjetima. Do 2018. klimatske promjene nastavile su pogoršavati učestalost prirodnih katastrofa, poput velikih šumskih požara, suša, uragana i poplava. U razdoblju od 2000. do 2018. emisije stakleničkih plinova razvijenih zemalja u tranziciji smanjile su se za 6,5%. Međutim, emisije zemalja u razvoju porasle su za 43% u razdoblju između 2000. i 2013. godine.

Vodeći izvori uštede stakleničkih plinova na koje se zemlje moraju usredotočiti kako bi ostvarile svoje obveze prema Pariškom sporazumu su prelazak goriva na obnovljive izvore energije i povećanje energetske učinkovitosti krajnje potrošnje.

Klimatske promjene su globalni izazov koji utječe na sve, posvuda. Klimatske promjene su stvarna i neporeciva prijetnja cijeloj našoj civilizaciji. Posljedice su već vidljive i bit će katastrofalne ako ne djelujemo sada. Kroz obrazovanje, inovacije i pridržavanje naših

klimatskih obveza, možemo napraviti potrebne promjene za zaštitu planeta. Ove promjene također pružaju velike mogućnosti za modernizaciju naše infrastrukture koja će otvoriti nova radna mjesta i promicati veći prosperitet diljem svijeta. Pokazalo se da klimatske promjene imaju i izravan i neizravan utjecaj na učinkovito uživanje širokog spektra ljudskih prava, uključujući prava osoba s invaliditetom. Osobe s invaliditetom često su među onima koji su najviše pogođeni u hitnim slučajevima, održavajući nerazmjerno veće stope morbiditeta i smrtnosti, a ujedno su među onima koji najmanje mogu imati pristup hitnoj podršci.

Također, ne treba zaboraviti da osobe s invaliditetom, a posebno s DS-om i ID-om, ne bi smjele zaostajati u budućim akcijama kako bi se izbjegle negativne utjecaje u svakodnevnom životu koji promiču učinak klimatskih promjena.

Oni jesu i moraju biti aktivni akteri u obrani i zaštiti našeg planeta.

Štetni utjecaji klimatskih promjena na pojedince s višestrukim čimbenicima ranjivosti, uključujući žene i djevojke s invaliditetom, zahtijevaju adekvatne mjere koje uzimaju u obzir njihove specifične zahtjeve i osiguravaju njihovo sudjelovanje u planiranju odgovora na katastrofe za hitne situacije i evakuacije, humanitarne hitne reakcije i zdravstvene usluge .

Smisleno sudjelovanje, uključivanje i vodstvo osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih reprezentativnih organizacija u upravljanju rizicima od katastrofa i donošenju odluka u vezi s klimom na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini, leži u središtu pristupa klimatskim akcijama koji se poštuju prava osoba s invaliditetom. Naučite ih da kupuju ekološki prihvatljive proizvode, da smanje upotrebu papira i da voze bicikl, hodaju ili idu javnim prijevozom.

Postoji pet ciljeva za stvaranje akcije za borbu protiv klimatskih promjena.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 13: Klimatska akcija | Globalni ciljevi](#)

CILJ 14: ŽIVOT ISPOD VODE

Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održivi razvoj. Pažljivo upravljanje ovim bitnim globalnim resursom ključno je obilježje održive budućnosti. SDG 14 nastoji očuvati i koristiti oceane, mora i morske resurse na održiv način. Stoga nastoji spriječiti i smanjiti onečišćenje mora svih vrsta, minimizirati i riješiti posljedice zakiseljavanja oceana te regulirati ribarstvo, među ostalim ciljevima. Oborine, pitka voda, klima, obale, neka hrana i kisik u zraku, sve u konačnici dolazi iz mora i ovisi o njemu. Oceani također pružaju vitalne prirodne resurse, kao što su hrana, lijekovi i biogoriva. Mora i oceani olakšavaju i pridonose uklanjanju otpada i onečišćenja, a njihovi obalni ekosustavi dobri su tampon za usporavanje štete od oluje.

Unatoč vitalnoj važnosti oceana, neodgovorno iskorištavanje tijekom desetljeća dovelo je do alarmantne razine degradacije. Ocean je najveći ponor ugljika na planetu, kiselost prijete mnogim morskim vrstama, uključujući koraljne grebene. Kiselost u konačnici remeti morski lanac ishrane i ima negativne učinke na njegove ekosustave, uključujući ribarstvo, poljoprivredu, zaštitu obale te promet i turizam. Održivi razvoj oceana zahtijeva od nas brigu o morskim zaštićenim područjima. Ova područja štite najranjivije vrste i ekosustave, osiguravajući biološku raznolikost.

Specifični ciljevi SDG 14 postavljeni za 2030. su:

- Održivo upravljanje morskim i obalnim ekosustavima.
- Prestanak gubitka biološke raznolikosti i degradacije prirodnih staništa.
- Rješavanje učinaka zakiseljavanja oceana i reguliranje ribolova.
- Zaustavljanje krivolova i trgovine zaštićenim vrstama te sprječavanje unošenja otrovnih i invazivnih vrsta.

Osobe s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama, kao i druge, pogođene su štetnim utjecajima na oceane jer su višestruki čimbenici ranjivosti koji zahtijevaju adekvatne mjere koje uzimaju u obzir njihove specifične zahtjeve i osiguravaju njihovo sudjelovanje u SDG 14. Smisljeno sudjelovanje, uključivanje i vodstvo osoba s invaliditetom i njihovih reprezentativnih organizacija unutar ovog SDG-a 14 i donošenje odluka na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini, leži u središtu pristupa cilju života ispod vode koji poštuje prava osoba s invaliditetom .

Nekoliko je jednostavnih stvari koje treba učiniti kako bi se ljudi osvijestili o tome kako mogu doprinijeti. Evo nekoliko korisnih savjeta za njihov svakodnevni život koji stvarno mogu napraviti razliku:

- Smanjite otpad - velik dio otpada koji proizvodimo na kopnu završava u oceanima. Prestanite koristiti plastične vrećice: Upotreba i pogrešno odlaganje plastike glavni je uzrok onečišćenja mora.
- Organizirajte projekt čišćenja rijeka i oceana. Uključite cijelu svoju zajednicu da očisti lokalnu rijeku, obalu ili ocean.
- Nikad ne kupujte flaširanu vodu – prokuhajte, filtrirajte, klor, kišnicu, učinite što možete.
- Pokrenite kampanju o učincima uporabe plastike na mora i oceane.

Postoji deset ciljeva za stvaranje akcije za očuvanje i održivo korištenje oceana.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 14: Život ispod vode | Globalni ciljevi](#)

CILJ 15: ŽIVOT NA KOPNU

To je za održivo upravljanje šumama, borbu protiv dezertifikacije, zaustavljanje i preokretanje degradacije zemljišta i zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti. Cilj 15 znači zaštitu naše zemlje i njegovanje biljaka, šuma, insekata i životinja našeg planeta. Priroda je ključna za naš opstanak: priroda nas opskrbljuje kisikom, regulira naše vremenske sustave, oprašuje naše usjeve i proizvodi našu hranu, stočnu hranu i vlakna. Međutim, ljudska aktivnost promijenila je gotovo 75% zemljine površine i potisnula divlju floru i faunu i prirodu u sve manji i manji kutak planeta. Oko milijun vrsta životinja i biljaka je u opasnosti od izumiranja. Zdravlje bioraznolikosti i ekosustava o kojima ovisimo, kao i sve druge vrste, propada brže nego ikad, što utječe na same temelje naših gospodarstava, egzistencija, sigurnost hrane, zdravlje i kvalitetu života u cijelom svijetu. Krčenje šuma i dezertifikacija (prouzrokovane ljudskim aktivnostima i klimatskim promjenama) predstavljaju ozbiljne izazove za održivi razvoj i utjecali su na živote i sredstva za život milijuna ljudi. Šume su od vitalnog značaja za održavanje života na Zemlji i igraju ključnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena. Od 1990. godine nestalo je oko 420 milijuna hektara drveća u korist poljoprivrede i drugih namjena zemljišta. Ulaganje u obnovu zemljišta ključno je za poboljšanje sredstava za život i smanjenje ranjivosti i rizika za gospodarstvo. Zdravlje našeg planeta također igra važnu ulogu u nastanku zoonoza, odnosno bolesti koje se prenose između životinja i ljudi. Kako nastavljamo napadati krhke ekosustave, sve više dolazimo u kontakt s divljim životinjama, dopuštajući patogenima u divljim vrstama da se šire na stoku i ljude, povećavajući rizik od pojave bolesti i širenja. Bioraznolikost i ekosustavi također mogu biti temelj za prilagodbu klimatskim promjenama i strategije za smanjenje rizika od katastrofa, jer mogu donijeti dobrobiti koje će povećati otpornost ljudi na učinke klimatskih promjena. Šume i priroda također su važni za rekreaciju i psihičko zdravlje. U mnogim kulturama prirodni su krajolici usko povezani s duhovnim vrijednostima, vjerskim uvjerenjima i tradicionalnim učenjima. Neke od stvari koje možemo učiniti kako bismo pomogli u postizanju SDG-a 15 uključuju recikliranje, jedenje održivo proizvedene lokalno proizvedene hrane, konzumiranje samo onoga što nam je potrebno i ograničavanje upotrebe energije učinkovitim sustavima grijanja i hlađenja. Također moramo poštovati divlju faunu i floru i sudjelovati samo u ekoturističkim aktivnostima koje su organizirane etički i odgovorno kako ne bi uznemiravale divlje životinje. Dobro upravljana zaštićena područja doprinose zdravim ekosustavima, što zauzvrat pridonosi zdravlju ljudi. Stoga je bitno osigurati sudjelovanje lokalnih zajednica u razvoju i upravljanju ovim zaštićenim područjima.

Iako nema izravnog pozivanja na SDG 15 i osobe s invaliditetom, možemo se pozvati na dokument iz Konvencije o pravima osoba s invaliditetom u kojem se navodi da će osobe s invaliditetom biti „aktivni“ akteri u provedbi SDG-a. U tom smislu, osobe s invaliditetom će svojim individualnim djelovanjem osigurati očuvanje divljeg svijeta, kopnenog života i prirode općenito. Nastojat će proizvesti najmanji mogući utjecaj na okoliš i biti toga svjesni.

Postoji dvanaest ciljeva za stvaranje akcije za zaštitu i obnovu života na kopnu.

Nadahnite se ovdje: [Cilj 15: Život na kopnu | Globalni ciljevi](#)

CILJ 16: CILJ 16: MIR, PRAVDA I JAKE INSTITUCIJE

Promicati mirna i uključiva društva za održivi razvoj, olakšati pristup pravosuđa za sve, i stvoriti učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama.

Za postizanje ciljeva održivog razvoja neophodna su mirna, pravedna i uključiva društva. Ljudi diljem svijeta ne bi se trebali bojati bilo kakvog oblika nasilja i trebali bi se osjećati sigurno tijekom cijelog života, bez obzira na njihovu etničku pripadnost, vjeru ili seksualnu orijentaciju. Da bismo unaprijedili SDG, potrebne su nam učinkovite i uključive javne institucije koje mogu pružiti kvalitetno obrazovanje i

zdravstvenu skrb, provoditi pravedne ekonomske politike i osigurati uključivu zaštitu okoliša. Za postizanje mira, pravde i uključenosti, važno je da vlade, civilno društvo i zajednice rade zajedno na provedbi trajnih rješenja koja smanjuju nasilje, čine pravdu, učinkovito se bore protiv korupcije i osiguravaju uključivo sudjelovanje u svakom trenutku. Sloboda izražavanja mišljenja, privatno i javno, mora biti zajamčena. Ljudi moraju biti u mogućnosti sudjelovati u procesu donošenja odluka koji utječu na njihove živote. Zakoni i politike moraju se primjenjivati bez ikakve diskriminacije. Sporovi se moraju rješavati kroz dobro funkcionirajući pravosudni i politički sustav. Nacionalne i lokalne institucije moraju biti odgovorne i pružiti osnovne usluge obiteljima i zajednicama pošteno i bez potrebe za mitom.

Nasilje, u svim njegovim oblicima, ima široko rasprostranjeno djelovanje na društva. Nasilje utječe na zdravlje, razvoj i dobrobit djece, kao i na njihovu sposobnost da napreduju, uzrokujući traumu i slabeći socijalnu uključenost. Nedostatak pristupa pravdi znači da sukobi ostaju neriješeni i da ljudi ne mogu dobiti zaštitu ili obeštećenje. Institucije koje ne funkcioniraju u skladu sa zakonom sklone su samovolji i zlouporabi ovlasti, te su manje sposobne pružati javne usluge za sve. Isključenje i diskriminacija ne samo da krše ljudska prava, već također izazivaju ogorčenost i neprijateljstvo, te mogu dovesti do djela nasilja.

Neke od stvari koje možemo učiniti kako bismo pomogli u postizanju SDG-a 16 uključuju stvarno zanimanje za učinak naše vlade. Podići svijest u vlastitoj zajednici o stvarnosti nasilja i o važnosti izgradnje miroljubivih i pravednih društava te odrediti kako možemo doprinijeti postizanju SDG-a u našem svakodnevnom životu. Iskoristimo naše pravo da izabrane dužnosnike smatramo odgovornima za svoje postupke. Iskoristite svoje pravo na slobodu informacija i podijelite svoje mišljenje s izabranim predstavnicima. Promicati promjene – promicati inkluziju i poštovanje prema osobama s intelektualnim teškoćama. Zajedno možemo pomoći poboljšati uvjete za postizanje dostojanstvenog života za sve. Ako uzmemo

dokument izvučen iz Međunarodne CRPD-e, možemo vidjeti kako je SDG16 pravno povezan s nekim od članaka u ovom dokumentu:

1. Podizanje svijesti.
2. Jednako priznanje kao osobe pred zakonom.
3. Pristup pravdi.
4. Sudjelovanje u političkom i javnom životu.
5. Međunarodna suradnja.

Namjera je da osobe s invaliditetom mogu biti nositelji promjena u skladu sa sporazumima sklopljenim nakon ove Konvencije.

Postoji dvanaest ciljeva za stvaranje akcije za promicanje mira, pravde i jakih institucija.

Nadahnite se ovdje: [Goal 16: Peace, Justice and Strong Institutions | The Global Goals](#)

CILJ 17: PARTNERSTVO

Glavni cilj Cilja 17 je jačanje sredstava provedbe i revitalizacija globalnog partnerstva za održivi razvoj. Ciljevi održivog razvoja mogu se ostvariti samo uz snažna globalna partnerstva i suradnju. Uspješna razvojna agenda zahtijeva uključiva partnerstva — na globalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini — izgrađena na načelima i vrijednostima, te na zajedničkoj viziji i zajedničkim ciljevima koji stavljaju ljude i planet u središte. Danas su potrebna snažna partnerstva između pokreta osoba s invaliditetom, institucija, organizacija i šire javnosti kako bi se doprinijelo

ispunjenju cilja održivog razvoja (SDG) 17, koji kaže da „uspješan program održivog razvoja zahtijeva partnerstvo između vlada, privatnog sektora i Civilnog društvo”. Bez partnerstva, načela utvrđena u Međunarodnoj konvenciji o pravima osoba s invaliditetom ne bi bila ispunjena, što ovaj SDG čini temeljnim dijelom stvarnog i uključivog djelovanja za osobe s invaliditetom.

Svi smo u ovome zajedno. Agenda 2030 sa svojih 17 ciljeva je univerzalna i poziva sve zemlje, kako razvijene tako i zemlje u razvoju, na djelovanje kako bi osigurale da nitko ne bude zaostao.

Globalni ciljevi se mogu ostvariti samo ako radimo zajedno. Da bismo izgradili bolji svijet, moramo biti podrška, empatični, inventivni, strastveni i iznad svega kooperativni.

Postoji devetnaest ciljeva za stvaranje akcije za partnerstva za postizanje ciljeva. Nekoliko je jednostavnih stvari koje treba učiniti kako bi se ljudi osvijestili o tome kako mogu doprinijeti. Naučite ih nekoliko korisnih savjeta za njihov svakodnevni život koji stvarno mogu napraviti razliku:

- Raditi ili volontirati u nevladinim organizacijama koje rade na Globalnim ciljevima i osobama s intelektualnim teškoćama. Kroz različite projekte možete doprinijeti postizanju ciljeva do 2030. godine.
- Čitajte o sposobnostima osoba s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama. Razgovarajte sa svojim kolegama o tim pitanjima.
- Pridružite se/stvorite grupi u svojoj lokalnoj zajednici koja nastoji mobilizirati djelovanje na provedbi SDG-a.
- Potaknite svoje vlade na partnerstvo s poduzećima u provedbi SDG-a.
- Budite informirani!

Zajedno jačamo partnerstva. Svi moramo poduzeti!

Postoji devetnaest ciljeva za stvaranje akcije za partnerstva za postizanje ciljeva.

Nadahnite se ovdje: [Goal 17: Partnerships for the Goals | The Global Goals](#)

4. ŠTO JE METODOLOGIJA SERVISNOG UČENJA

Servisno učenje je prilično dvosmislen koncept koji se u literaturi koristi kada se govori o različitim, a ne nužno uvijek kompatibilnim pojmovima.

Postoji niz definicija koje se usredotočuju na uslužno učenje kao poseban pristup nastavi koji povezuje teorije i koncepte znanstvenih disciplina s aktualnim stvarnim potrebama i problemima u (lokalnoj) zajednici i društvu. Drugi skup definicija opisuje ga kao nastavnu metodu koja potiče aktivno učenje kod učenika. Zatim, postoje definicije koje opisuju uslužno učenje kao model iskustvenog učenja. Obilje definicija usredotočuje se na uslužno učenje kao pedagoški pristup koji integrira studijski program i predanost zajednici. Neki autori definiraju uslužno učenje kao proces praktične i izravne primjene postojećih obrazovnih resursa visokih učilišta kako bi se odgovorilo na identificirane potrebe zajednice. I posljednje, ali ne i najmanje važno, uslužno učenje je u literaturi zamišljeno kao pokret za društvenu promjenu.

Dakle, na kraju se čini da je uslužno učenje sve to – pristup, metoda poučavanja, iskustveni model učenja, pedagogija i pokret.

Uzimajući u obzir raznolikost i posebnost konteksta učenja za osobe s Downovim sindromom i drugim intelektualnim teškoćama, uslužno učenje možemo definirati kao obrazovni pristup koji kombinira ciljeve učenja s radom u zajednici kako bi se pružilo smisljeno, pragmatično i progresivno iskustvo učenja tijekom susreta društvene potrebe. Uslužno učenje uključuje studente u suradničke projekte utemeljene u zajednici s različitim lokalnim organizacijama/institucijama kako bi učenici mogli razviti, produbiti i primijeniti svoje znanje, vještine, kritičko i refleksivno razmišljanje, osjećaj građanske odgovornosti i predanosti zajednici, čime pridonose pozitivne promjene u njihovim (lokalnim) zajednicama.

4.1. Koja je nastavna metoda uslužnog učenja?

Tečajevi i/ili projekti uslužnog učenja kombiniraju rad u zajednici sa sadržajem učenja i osmišljeni su kako bi zadovoljili i odgovorili na stvarne potrebe zajednice, a istovremeno uključuju studente/učenike u smislene i osobno relevantne uslužne aktivnosti. Iako postoje različite perspektive u postavljanju vrsta/modela studentskog angažmana u projektima uslužnog učenja (osobito ovisno o stupnju obrazovanja i uključenoj skupini mladih), među stručnjacima postoji visok konsenzus da postoje **četiri osnovne vrste usluga** u projektima uslužnog učenja - (I) izravno, (II) neizravno, (III) istraživanje i (IV) zagovaranje.

Izravno uslužno učenje je vrsta usluge koja izravno utječe na ljude, životinje ili mjesta na koja želimo utjecati. Oni su obično organizirani kao projekti usluga od osobe do osobe, licem u lice u kojima studenti izravno surađuju s pojedincima koji primaju uslugu. To može uključivati podučavanje drugih učenika i odraslih, volontiranje s manjinskim skupinama, vođenje satova umjetnosti/glazbe/plesa za mlade, pomoć u skloništu za beskućnike, pomoć životinjama u skloništu za životinje ili čišćenje parka u susjedstvu.

Neizravno uslužno učenje je vrsta usluge u kojoj niste u prisutnosti osobe ili stvari na koju utječete. Takvi se projekti obično fokusiraju na široka pitanja i organizirani su kao projekti

zaštite okoliša ili razvoj zajednice – projekti koji imaju jasne koristi za zajednicu ili okoliš, ali ne nužno za individualno identificirane ljude s kojima studenti rade. Primjeri mogu uključivati sastavljanje gradske povijesti, obnovu povijesnih građevina ili izgradnju stambenih objekata s niskim prihodima, uklanjanje invazivnih biljaka i obnovu ekosustava u zaštićenim područjima za javnu upotrebu, izgradnju kućica za ptice u lokalnom ili školskom parku ili organiziranje događaja prikupljanja sredstava za pomoć siromašnim ljudima, životinjama ili mjestima na koja želimo utjecati.

Usluga-učenje temeljeno na istraživanju vrsta je usluge usmjerene na prikupljanje i predstavljanje informacija o područjima od interesa i potrebnim projektima koji pronalaze, prikupljaju i izvješćuju o informacijama koje su potrebne za određenu radnju koja bi mogla uslijediti ili donošenje odluka. Primjeri mogu uključivati prikupljanje informacija o dostupnim društvenim uslugama i pisanje vodiča, provođenje manjih anketa među stanovnicima susjedstva, prikupljanje informacija i izradu brošura ili videa za neprofitne organizacije ili ispitivanje vode za lokalne stanovnike.

Usluga zagovaranja-učenje je vrsta usluge koja je dominantno usmjerena na podizanje svijesti i/ili educiranje drugih o temama od javnog interesa. Ove vrste projekata obično imaju za cilj stvoriti svijest i djelovanje o nekim pitanjima koja utječu na zajednicu. Primjeri mogu uključivati planiranje i postavljanje javnih foruma o temama od interesa za zajednicu, provođenje kampanja javnog informiranja o temama od interesa ili lokalnim potrebama, rad s izabranim dužnosnicima na izradi nacrtu zakona za poboljšanje zajednica ili organiziranje 'ptičje noći' u školskom susjedstvu informirati sve o važnosti spašavanja ptičjeg doma.

Bez obzira na vrstu usluge i angažman učenika, uslužno učenje je uravnotežen pristup iskustvenom učenju koji osigurava jednaku usredotočenost i na uslugu koja se pruža zajednici i na učenje koje se događa. Poznat je i kao inspirativno pedagoško sredstvo gdje smisljeno služenje i učenje osnažuje i transformira ljude kao i zajednice.

4.2. Što je tečaj uslužnog učenja?

Tečajevi i/ili projekti uslužnog učenja mogu se opisati kao platforme za iskustveno učenje koje doprinose dubljem učenju učenika o određenim obrazovnim sadržajima rješavanjem stvarnih životnih problema u svojoj zajednici.

Ne postoji 'jedinostveni' recept za njihov dizajn, a ovisno o kontekstu, takvi tečajevi/projekt mogu trajati od samo nekoliko dana do cijele (akademske) godine.

Aktivnosti u okviru tečajeva/projekata uslužnog učenja moraju biti prikladne dobi i razvojnim sposobnostima sudionika kako bi mogli razumjeti svoja

iskustva u službi u kontekstu temeljnih društvenih problema koji se obrađuju. Tečajevi/projekti uslužnog učenja osmišljeni su i koordinirani u partnerstvima koja su suradnička i obostrano korisna sa zajedničkom vizijom i zajedničkim ciljevima za rješavanje potreba zajednice.

Partneri bi trebali zajednički razvijati i provoditi akcijske planove kako bi ispunili određene ciljeve. Postoji mnoštvo mogućih partnera za angažiranje, uključujući mlade/studente i članove njihovih obitelji, organizacije u zajednici (npr. muzeji, knjižnice, bolnice), lokalna poduzeća i poduzetnike, lokalne institucije (obrazovanje, kultura, zdravstvo, socijalna skrb itd.), lokalne vlasti, organizacije civilnog društva.

Partnerstva u projektima učenja usluga karakterizira česta i redovita komunikacija kako bi svi partneri bili dobro informirani o aktivnostima i napretku. Partneri obično donose različite resurse u partnerstvo koji su svi jednako cijenjeni i korišteni u svrhu projekta.

Projekti uslužnog učenja trebali bi sudionicima pružiti snažan glas u planiranju, provedbi i evaluaciji vlastitih iskustava učenja usluga uz vodstvo odraslih.

Sudionicima treba dati prostor da budu uključeni u proces donošenja odluka kroz svoja iskustva učenja u službi kako bi se promicalo stjecanje znanja i vještina koje će poboljšati vodstvo mladih i njihovo sudjelovanje u donošenju odluka.

Zajedno s učiteljima i partnerima, sudionici bi se trebali uključiti u stvaranje sigurnog okruženja koje podržava povjerenje i otvoreno izražavanje ideja i mišljenja.

4.3. Koja je razlika između rada u zajednici i učenja u službi?

Uslužno učenje je višestruki proces poučavanja i učenja koji se može jedinstveno prilagoditi različitim dobnim razinama, potrebama zajednice i ciljevima učenja. Nastojeći uključiti pojedince u promišljeno strukturirane aktivnosti koje istovremeno kombiniraju i uravnotežuju i rad u zajednici i učenje, učenje kroz usluge ima posebne načine koji razlikuju ovu pedagogiju od drugih koncepata utemeljenih na zajednici (npr. volontiranje, stažiranje, učenje temeljeno na projektu). Volontiranje je, kao što svi znamo, filantropski čin u kojem dajete svoje vrijeme i uslugu nudeći učiniti nešto što je namijenjeno promicanju dobrote i poboljšanju kvalitete života ljudi i/ili životinja. S druge strane, uslužno učenje je spoj studiranja i volontiranja gdje jedno upotpunjuje drugo. I volonterski servis i učenje idu ruku pod ruku u isto vrijeme, pomažući studentima da razmisle o iskustvima oba. Oni koji se pridruže uslužnom učenju dijele svoja učenja, rješavaju poteškoće i akumuliraju svoje iskustvo u smislene (učioničke) rasprave kako bi bolje primijenile svoje obrazovanje u stvarnom svijetu. Tu razliku najlakše je opisati primjerom. Ako se studenti organiziraju za čišćenje lokalnog parka ili plaže, na primjer, to bi se smatralo njihovim volonterskim doprinosom. Međutim, ako se upuste u put istraživanja, kritičkog promišljanja i predlaganja mogućih rješenja, to bi se smatralo učenjem o uslugama. To bi pretpostavljalo angažman studenata u postavljanju pitanja poput: tko zapravo baca sve to smeće po našim parkovima i plažama? Zašto se ljudi ponašaju na takav način? Ima li dovoljno kanti za smeće u tom parku, ili na toj plaži? Što možemo učiniti da podignemo svijest među našim sugrađanima o održavanju čistih parkova i plaža? U slučaju volontiranja, svatko može biti dio bilo kojeg projekta i kao takav nije potreban poseban skup vještina. S druge strane, uslužno učenje mora uključiti učenje/učionicu u volonterski rad, tako da postoji odnos između teorije i prakse.

4.4. Koje su prednosti uslužnog učenja?

Postoje mnoge prednosti uslužnog učenja koje su zabilježene u mnogim istraživačkim studijama diljem svijeta. Zbog ključnih karakteristika uslužnog učenja kao snažnog pedagoškog alata, učenje učenika postaje socijalno, emocionalno, kognitivno, multikulturalno i interpersonalno. Kroz uslužno učenje učenici mogu razviti vještine koje im mogu dodatno pomoći da promatraju, identificiraju i razlikuju tuđe emocije, upravljaju (procjenjuju i reguliraju) vlastite emocije, uspostavljaju i održavaju pozitivne odnose, donose odgovorne odluke, nose se s novim međuljudskim situacijama i poboljšati svoje akademske rezultate. Uslužno učenje nudi studentima i nastavnom osoblju prilike za istraživanje i razumijevanje društvenih perspektiva iskorištavanjem i istraživanjem individualnih razlika u kognitivnim i emocionalnim obrascima koji se mogu otkriti tijekom procesa učenja. Učenici imaju koristi od uslužnog učenja kao primjene njihovog učenja u stvarnom svijetu. Pristup uslužnom učenju nudi im pravu platformu za ispitivanje, istraživanje, analizu, praksu, pregled, ponovnu procjenu i promišljanje, a sve uz vodstvo i podršku obrazovanih učitelja. Učenje kroz usluge pomaže im da vide primjenjivost, održivost i svrhu svog učenja (njihova učenja), dok izgrađuju svoje razumijevanje sadržaja učenja i njegovog odnosa s različitim društvenim pitanjima.

5. REFERENCES

[Down Syndrome – European Down Syndrome Association \(EDSA\)](#)

[Convention on the Rights of Persons with Disabilities \(CRPD\) | United Nations Enable](#)

[UN Disability and Development Report – Realizing the SDGs by, for and with persons with disabilities | DISD](#)

[2030 Agenda Introductory Toolkit for persons with disabilities \(internationaldisabilityalliance.org\)](#)

[Hunger Hotspots - FAO-WFP early warnings on acute food insecurity - August to November 2021 Outlook : FAO in Emergencies](#)

<https://www.un.org/sustainabledevelopment>

<https://www.ohchr.org/en/hrbodies/crpd/pages/crpdindex.aspx>

[The Global Goals](#)

Europska komisija, Izvršna agencija za europsko obrazovanje i kulturu, Obrazovanje i osposobljavanje odraslih u Europi: izgradnja inkluzivnih puteva do vještina i kvalifikacija, Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualni program i kulturu, 2021.,

<https://data.europa.eu/doi/10.2797/898965>

[Sixth report on the state of the energy union | Energy \(europa.eu\)](#),

Healthy DS - Erasmus+ Program <http://www.healthyds.eu/>

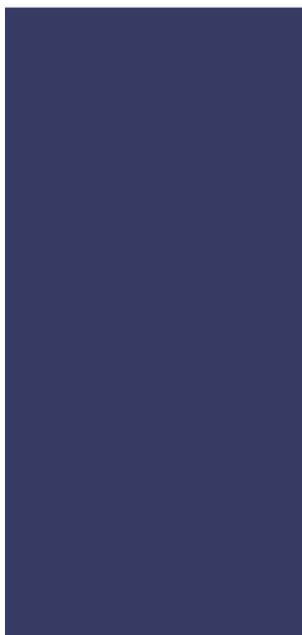
DS LEISURE - Erasmus+ Program <https://www.dsleisure.eu>

VIRTUAL DS - Erasmus+ Program <https://virtualds.eu>

Sustainable-Service-in-DS - Erasmus+ Program <https://sustainable-service-in-ds.eu/>

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

www.sustainable-service.eu

